

Met kwaliteit de wereld veroveren

Gelijkwaardigheid tussen partijen in de keten is voorwaarde voor een balans tussen economische belangen en artistieke ambities - en daarmee essentieel om duurzaam kwaliteit te kunnen leveren met Nederlandse films en AV content.

Schriftelijke inbreng Esmé Lammers, filmmaker.

I. Uitgangpunten en randvoorwaarden

- Professionele en geoliede bedrijven zoals Netflix, Disney en YouTube, hebben de techniek en kennis ontwikkeld om online een breed publiek te bereiken. Ze vergroten niet alleen de horizon van dit publiek, maar ook dat van makers en producenten.
- Om een prominente plek te verwerven in het aanbod van deze platformen willen Nederlandse makers samen met hun producenten films, programma's en series (die ik hier voor het gemak 'films' noem) maken die opvallen, die de wereld over kunnen en waar financiers in willen investeren. Daarbij staat kwaliteit voorop, want uiteindelijk wil iedereen het liefst dat zijn film zichzelf verkoopt.
- Om die kwaliteit te kunnen leveren – en daarmee tot een divers en hoogwaardig aanbod van Nederlandse films te komen - is een gezond financieringsklimaat essentieel.
- Maar dat niet alleen, er zijn ook goede randvoorwaarden nodig om die kwaliteit te behalen.

Gezond Financieringsklimaat

- De financieringsmogelijkheden voor de Nederlandse film zijn op dit moment beperkt. Een complex samenspel van omstandigheden is hier debet aan.
- Het resultaat is dat budgetten al tijden te laag zijn, het aantal draaidagen daalt, de lichtbus niet gevuld is, acteurs overuren draaien omdat ze 's avonds ook nog op de planken staan, en films zich bij voorkeur in de huidige tijd moeten afspelen zonder al te veel aanpassingen van de locatie. (Het tegenovergestelde van *the Crown of Game of Thrones*, zeg maar). Het resultaat: mooie filmverhalen met potentie die niet tot volledige wasdom komen.
- In combinatie met filmbeleid waarin het voor makers steeds moeilijker was om een signatuur te ontwikkelen konden Nederlandse films ook artistiek inhoudelijk lastig de concurrentie aan gaan met buitenlandse films.
- Kan hiermee het dalende marktaandeel van de Nederlandse films volledig verklaard worden? Het stimuleert de investeringsbereidheid in elk geval niet, met als gevolg dat er nog minder geld beschikbaar is voor de Nederlandse film.
- Om deze neerwaartse spiraal te doorbreken is een extra stimuleringsmaatregel zeer gewenst.
- De vernieuwde AVMD richtlijn heeft als inzet de concurrentiepositie van Europees en dus ook van de Nederlands audiovisuele industrie te versterken en biedt onder meer de mogelijkheid om nieuwe financiering te genereren.
- De ministers van OCW hebben goede argumenten om dit te doen in de vorm van een investeringsverplichting voor exploitanten, waaronder online streamingdiensten.

- Alle betrokkenen bij het maken van een film kunnen daar alleen maar enorm verheugd over zijn.
- Maar... wil deze verplichting uiteindelijk leiden tot meer eigen investeringsbereidheid van financiers en daarmee de verbetering van de kwaliteit, dan zullen de nodige randvoorwaarden geformuleerd moeten worden die waarborgen dat de investeringen op de goede plek terecht komen en er daadwerkelijk meer ruimte ontstaat voor filmmakers om kwaliteit te leveren.

Randvoorwaarden voor kwaliteit

- Makers zijn ondernemers, die van hun ondernemingswinst moeten leven, maar onze primaire focus ligt toch vooral bij de artistieke kwaliteit van de film.
- Het is daarbij essentieel, zelfs een basisbehoefte - om te weten wat er met je werk gebeurt, welk publiek bereikt wordt en hoe de ontvangst is. Niet alleen omdat je de geestelijke vader of moeder bent, maar omdat het belangrijke feedback oplevert over wat wel werkt en wat niet.
- Voor de ontwikkeling van ons talent is het daarbij noodzakelijk dat we als makers meedelen in de opbrengsten. Een proportionele vergoeding maakt tastbaar in hoeverre het werk gewaardeerd wordt en het geeft de broodnodige financiële ruimte om je zelfstandig verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld met het verkennen van nieuwe technieken en vertelvormen.
- Wil er een divers en kwalitatief aanbod kunnen ontstaan dat artistiek interessant is, dan moet er een gezonde balans zijn tussen economische belangen en artistieke ambities. Als deze balans ontbreekt dreigt het gevaar dat het aanbod eenzijdig wordt bepaald op basis van economische en praktische overwegingen, waarvan je je dan kunt afvragen of het nog wel een bijdrage levert aan artistiek interessante filmcultuur.
- Tegelijkertijd moeten er natuurlijk wel financieel gezonde afwegingen gemaakt kunnen worden.
- Om tot een evenwichtige balans te komen van de verschillende afwegingen is het van belang dat er grote gelijkwaardigheid is binnen de **driehoek** – de scenarioschrijver, de regisseur (deze hoofdmakers zijn primair verantwoordelijk voor de artistieke kwaliteit) en de producent .
- Een gelijkwaardigheid die ontstaat wanneer we als makers meer ruimte krijgen om onze eigen verhalen te vertellen en we financieel een gezonde positie kunnen opbouwen – veel filmmakers gaan van opdracht naar opdracht en houden nauwelijks wat over van hun films, ook niet als het een succes is – met als gevolg dat hun talent onvoldoende tot haar recht komt.
- Een goede eerste stap is de Fair Practice Code AV.

Samenvattend

Wil de implementatie van Europese richtlijnen in wetgeving leiden tot een succesvolle promotie van Nederlandse films, dan zal er naast de belangen van exploitanten, distributeurs en producenten rekening gehouden moeten worden met onze basisbehoeften als makers. We moeten ons werk op professionele manier kunnen doen, ons kunnen ontwikkelen en de gewenste kwaliteit kunnen leveren. Dit houdt in dat:

- we zicht hebben op wat er met onze films gebeurt,
- we contact kunnen onderhouden met ons publiek
- en we proportioneel mee delen in het (commerciële) succes zodat ruimte ontstaat om ons talent autonoom verder te ontplooiën. (Het is trouwens opmerkelijk dat er in de Nederlandse AV sector nog steeds gebakkeleid moet worden over wat in andere creatieve sectoren - musical en toneel - een vanzelfsprekendheid is, namelijk een afdracht van een royaltydeel van de verkoopprijs, bijvoorbeeld via bestaande Collectieve Beheersorganisaties (CBO). De filmsector is een culturele sector waarin auteursrechten

een volkomen geaccepteerd fenomeen zou moeten zijn. Het zal iedereen rust geven wanneer makersvergoedingen nu eindelijk geregeld zijn voor alle exploitaties en voor de lange termijn).

Met de investeringsverplichting wordt er een belangrijke opstap gecreëerd voor de Nederlandse filmsector om met hun films de wereld over te gaan. Met de juiste randvoorwaarden ondersteunen filmmakers van harte de door de Minister Van Engelshoven en Minister Slob voorgestelde maatregel en het effect om te komen tot meer evenwicht in de keten.

II. Vragen over NL content binnen online streamingdiensten en videoplatforms

- Hoe definieert u Nederlandse content?

Nederlandse content zou bij voorkeur simpel gedefinieerd moeten worden zonder inhoudelijke beperkingen. Bijvoorbeeld : **tenminste twee van de leden van de driehoek – scenarioschrijver, regisseur, producent - hebben de Nederlandse nationaliteit.** Zo'n definitie legt inhoudelijk geen beperkingen op en maakt ook Internationale samenwerkingsverbanden mogelijk die belangrijk zijn voor een vitale Nederlandse filmsector.

- Hoe ervaren Nederlandse contentmakers de komst van grote videoplatformen, zoals Netflix en Disney?

Makers willen niets liever dan dat met hun films, hun series en programma's de wereld over gaan. In die zin, zijn deze ontwikkelingen vooral opwindend. Ondertussen zal niet elke maker kunnen of willen voldoen aan de specifieke eisen en normen van dit type exploitanten. Het is daarom belangrijk dat er diverse andere mogelijkheden blijven bestaan voor filmmakers om hun artistieke producties te ontwikkelen en op de markt te brengen.

- Hoe is nu de samenwerking tussen Nederlandse contentmakers en online streamingdiensten? Wat gaat er goed?

Hier heb ik (tot nu toe) geen ervaring mee.

- Welke obstakels ziet u in de samenwerking en aanbidding van Nederlandse content richting videoplatformen? Wat kan er beter?

Het is belangrijk dat er voldoende transparantie bestaat over het (internationale) gebruik van filmwerken. Voor de makers is nu lang niet altijd duidelijk welke licenties er vergeven zijn en wat daarmee verdiend wordt.

Daarbij belanden veel, met name oudere films, ook nog eens onnodig op de plank omdat niemand weet welke licenties er verleend zijn en of ze al verlopen zijn.

Vanwege het uitgangspunt "Weten wat van wie is de basis van economische ontwikkeling" zou de komst zijn van een **KADASTER FILMWERKEN**, een oplossing zijn. Vergelijk het met het onroerend goed kadaster. Zo'n kadaster ligt voor de hand omdat er op films eigendomsrechten en vergoedingsaanspraken rusten. Het zal de verspreiding van films vele malen kunnen vereenvoudigen en stimuleren.

- Welke manieren ziet u om Nederlandse content beter op videoplatformen te positioneren?

Binnen het quotum van 30 procent zou expliciet een percentage van 10 procent recent geproduceerde (niet ouder dan 3 jaar) Nederlands-/Friestalige producties (zowel films als series) moeten worden opgenomen. Bovendien is het belangrijk dat er binnen dit aanbod *evenwicht* bestaat tussen het aantal series en films. Op deze manier wordt voorkomen dat er enkel bulkaankopen van oude titels worden gedaan dan wel dat uitsluitend series worden geplaatst en films (nog) minder zichtbaar worden.

- Hoe gaan de videoplatformen Nederlandse content waarborgen?

Voor een maker is het natuurlijk het meest inspirerend wanneer hij/zij zo goed is dat een bedrijf zelf graag in zijn/haar project wil investeren. Maar de realiteit is op dit moment dat er zonder een zekere dwang nauwelijks bereidheid is om in Nederlandse content te investeren. Buitenlandse films en series zijn zo talrijk en brengen genoeg in het laatje. Hierdoor dreigt verdere verschraving van het Nederlandse aanbod. Dat is eeuwig zonde, want de Nederlandse filmmakers bouwen op een rijke traditie van onder meer hoogwaardig jeugd drama, prachtige series en bijzondere arthouse producties. Deze verscheidenheid in kwaliteit is het waard om gestimuleerd te worden middels een evenwichtig vormgegeven investeringsverplichting waarbij er oog is voor de belangen van alle betrokken partijen en er vanuit een grote gelijkwaardigheid samen gewerkt kan worden aan het maken en verspreiden van geweldige films. Uiteindelijk hebben we hier allemaal nog het meeste baat bij.